

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Ujanowicach

Podstawy prawne doradztwa zawodowego

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737) - art. 13 ust. 1 pkt 1, art. 26a ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1.
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750) - art. 22a.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu miarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.) – załącznik nr 1.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325) - § 2 pkt 1, § 3, § 6 ust. 1.
- Memorandum dotyczące kształcenia ustawicznego, uchwalone przez Komisję Europejską w 2000 r. jako jedno z 6 głównych założeń wymienia zalecenie dotyczące profesjonalnej pomocy doradczej dla uczniów w zakresie planowania kariery zawodowej.
- Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 maja 2004 – 9286/04 dotycząca poradnictwa zawodowego. „Wszyscy obywatele Europy powinni mieć dostęp do usług związanych z poradnictwem, informacją zawodową i planowaniem kariery na każdym etapie swojego życia”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020.1280).

Wstęp

Zmieniająca się rzeczywistość i tempo tych zmian wymusza na współczesnej edukacji przygotowanie młodego pokolenia do własnego rozwoju zawodowego. Praca zawodowa stanowi jedną z podstawowych form aktywności ludzkiej, dlatego od młodzieży wymaga się dokonywania wyborów zawodowych. Stając przed trudną decyzją zawodową młodzież zmuszona jest zastanowić się nad sobą i swoją przyszłością. Młody człowiek próbuje odpowiedzieć sobie na niełatwe pytania: jaki jestem, do czego się nadaję, co robić dalej, jak wykorzystać swoje zdolności, jakie mam szanse na otrzymanie pracy. Są to pytania, z którymi często sobie nie radzi. Trudność podjęcia decyzji zawodowej wynika również z tego, że najczęściej zainteresowania w tym wieku są jeszcze zmienne.

Dlatego tak ważna jest edukacja i poradnictwo zawodowe. Zasadnym wydaje się również stworzenie realnych możliwości, by w ramach działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, wspierać uczniów w pokonywaniu trudności wyboru, dostarczać im niezbędnych informacji, kształtować przydatne umiejętności i cechy zachowania. Dzięki temu systemowi szkoła będzie wspierała uczniów w odnalezieniu swojego miejsca na drodze kariery zawodowej – poznania siebie i własnych predyspozycji zawodowych, rozwinięcia umiejętności niezbędnych do prezentowania postawy otwartości, umiejętności dostosowania się do dynamicznie zmieniającego się rynku pracy, poznania zasad rządzących rynkiem pracy, zaplanowania własnej kariery zawodowej.

1. Pojęcia związane z doradztwem zawodowym

Doradca zawodowy to osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia. Doradca zawodowy uwzględniając możliwości psychofizyczne i sytuację życiową młodzieży oraz potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracuje również z rodzicami i nauczycielami w zakresie orientacji zawodowej uczniów. Rola doradcy zawodowego polega także na diagnozowaniu rynku pracy i informowaniu uczniów o aktualnych potrzebach tego rynku.

Doradztwo zawodowe to zaplanowane i systematyczne działania w celu wspierania dzieci i uczniów w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych, w tym przygotowania do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, polegające w szczególności na prowadzeniu:

- 1) w przedszkolach, preorientacji zawodowej, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;
 - 2) w klasach I–VI szkół podstawowych orientacji zawodowej, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;
 - 3) w kl. VII - VIII zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które polegają na
- Polega na świadczeniu pomocy w dokonywaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, analizowaniu możliwości i predyspozycji konkretnych osób i udzielenie im informacji zawodowych, wskazówek, sugestii oraz instrukcji.

Poradnictwo zawodowe to długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące młodzieży w trakcie ich rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

Preorientacja, orientacja zawodowa to działania wychowawcze szkoły i przedszkola, rodziców i innych osób, grup i instytucji - mające na celu przygotowanie dzieci i młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły

Wewnątrzszkolny system doradztwa to ogół zaplanowanych działań, podejmowanych przez szkołę i przedszkole w celu przygotowania dzieci i uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System określa: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.

2. Skład zespołu do spraw doradztwa zawodowego

W skład zespołu wchodzi:

- koordynator wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego,
- dyrektor szkoły,
- pedagog szkolny i inni specjaliści zatrudnieni w szkole,
- wychowawcy grup przedszkolnych i klas I-VIII,
- nauczyciele przedmiotów,
- nauczyciele świetlicy,
- nauczyciele bibliotekarze.

Dyrektor odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym, współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ, zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć doradztwa zawodowego.

Nauczyciel doradztwa zawodowego systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe, pomaga w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej, gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe, prowadzi zajęcia związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia kariery zawodowej, koordynuje działania informacyjno-doradcze prowadzone przez szkołę, współpracuje z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego: wspiera nauczycieli, wychowawców i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Wychowawcy określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów, włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego, realizują tematy związane doradztwem zawodowym na zajęciach z wychowawcą, wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej, współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci, współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera. Wdrażają do podejmowania

obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciele języka polskiego omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości. Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych zapoznają z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkudzaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej.

Nauczyciele przyrody omawiają stan zdrowia i choroby człowieka, nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej. Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.

Nauczyciele historii i wiedzy o społeczeństwie informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczą tworzenia drzewa genealogicznego. Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele informatyki prowadzą naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych, pomagają uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji, wyjaśniają organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczą komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentują sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdrażają do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazują sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele przedmiotów artystycznych zapoznają uczniów z zawodami związanymi z dziedzinami kultury, techniki i muzyki, przekazują wiedzę o tworzeniu instrumentów, dzieł sztuki

oraz urządzeń technicznych. Uczą korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów, organizacje miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania.

Nauczyciele wychowania fizycznego omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciele religii przedstawiają znaczenie i wartość pracy w życiu człowieka, etykę zawodową, pomagają tworzyć uczniom ich własne systemy wartości. Pomagają poznać siebie, przyjmując odpowiedzialność za siebie. Przekazują wiedzę o znaczeniu praw i obowiązków, zasad i reguł postępowania w życiu człowieka. Uczą prowadzenia dyskusji i umiejętności uzasadniania opinii dotyczących zjawisk w społeczności lokalnej.

Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie prowadzi lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznaje ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtuje u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

Nauczyciele-wychowawcy świetlicy aranżują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów, organizują kąciki zawodowe w świetlicy.

Nauczyciele bibliotekarze udostępniają literaturę z zakresu doradztwa zawodowego, udostępniają ulotki o szkołach.

Nauczyciele specjaliści - wspomagają wychowawców, nauczycieli, rodziców i uczniów poprzez udostępnianie wszelkich niezbędnych wychowawcom narzędzi tj. np.: kwestionariusze, ankiety, ćwiczenia, karty zainteresowań. Przygotowują i udostępniają materiały informacyjne z zakresu doradztwa zawodowego i struktury szkolnictwa ponadpodstawowego. Organizują spotkania ze specjalistami z PPP. Współpracują z Urzędem Pracy, pracodawcami, reprezentantami różnych zawodów, w tym rodziców czy absolwentów.

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania i uzdolnienia umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

3. Adresaci - odbiorcy wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

- uczniowie,
- nauczyciele,
- rodzice.

Uczniowie :

- określają własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia;
- wskazują swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w życiu;
- wymieniają różne grupy zawodów;
- opisują, czym jest praca i jakie jest jej znaczenie w życiu człowieka;
- podają przykłady czynników wpływających na wybory edukacyjne i zawodowe;
- wskazują na różne sposoby zdobywania wiedzy;
- samodzielnie docierają do informacji i korzystają z różnych źródeł wiedzy;
- analizują oferty szkolnictwa ponadpodstawowego korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizują kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych zasobów;
- planują ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- podejmują decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu dorosłych.

Nauczyciele:

- współrealizują wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego w szkole;
- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów, rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje;
- wspierają rodziców w procesie doradczym;
- udzielają informacji, lub kierują do specjalistów;
- znają ścieżki edukacyjne;
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa, zawodowego w szkole.

Rodzice

- posiadają wiedzę na temat organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego działającego w szkole;
- są zaangażowani w udzielanie pomocy i wsparcia dziecku w procesie planowania i realizowania kariery edukacyjno-zawodowej;
- znają strukturę szkolnictwa;
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły;
- angażują się pracą doradcą szkoły (np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy, hobby, zainteresowania).

4. Formy i metody pracy:

1) Metody pracy z dziećmi i uczniami:

- a) omawianie zagadnień teoretycznych,
- b) omawianie indywidualnych przypadków,
- c) dyskusja,
- d) „burza mózgów”,
- e) prezentacje multimedialne,
- f) warsztaty,
- g) udział w konkursach zawodoznawczych.

2) Formy pracy z dziećmi i uczniami:

- a) praca w grupach, w zespole zadaniowym,
- b) praca indywidualna,
- c) praca z zespołem klasowym i grupami przedszkolnymi,
- d) praca w parach.

3) Formy pracy z rodzicami:

- a) rozmowy indywidualne z pedagogiem/doradcą zawodowym,
- b) gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół (w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych).

4) Formy pracy z nauczycielami, wychowawcami oraz środowiskiem lokalnym:

- a) wymiana doświadczeń i dzielenie się wiedzą,
- b) śledzenie losów absolwentów,

- c) udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych, Targach Edukacyjnych,
- d) indywidualne rozmowy, gromadzenie i przekazywanie materiałów promocyjnych,
- e) spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców, ustalanie oczekiwań pracodawców, potrzeby lokalnego rynku pracy,

5) Inne formy doradczo-informacyjne, skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli i środowiska lokalnego:

a) *Informacja edukacyjno-zawodowa* (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół (w postaci gazetek ściennych, informatorów, folderów),

b) *Rozwijanie umiejętności samodzielnego pozyskiwania informacji* (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.),

c) *Poradnictwo indywidualne* (porady i informacje zawodowe, diagnoza zdolności i predyspozycji).

d) *Poradnictwo grupowe* –zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np.: poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych).

d) *Rynek pracy* – wycieczki, obserwacje, (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy).

5. Realizacja działań i cele z zakresu doradztwa zawodowego

Samorządowe Przedszkole w Ujanowicach

Celem ogólnym preorientacji zawodowej w przedszkolu jest:

- wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami spotykanymi w ich najbliższym otoczeniu,
- kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania,
- pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci
- stymulowanie ich prozawodowych marzeń.

Cele szczegółowe (obszary) i realizację treści programowych przedstawia poniższa tabela

Obszar	Dziecko
Poznanie siebie	<ul style="list-style-type: none"> • określa, co lubi robić i co robi dobrze • podaje przykłady różnych zainteresowań • podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych

Świat zawodów i rynek pracy	<ul style="list-style-type: none"> • odgrywa różne role zawodowe w zabawie • podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie • wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których uczestniczy, takie jak np. wyjście na zakupy czy do teatru • podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny • opowiada o sobie w grupie rówieśniczej
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa etapy edukacji – bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej • nazywa czynności, których lubi się uczyć
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, kim chciałoby zostać • na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu • podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej

Szkoła Podstawowa w Ujanowicach Klasy I – III

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III szkoły podstawowej jest :

- wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy,
- rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Cele szczegółowe (obszary) i realizację treści programowych przedstawia poniższa tabela

Obszar	Uczeń
POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; • prezentuje swoje zainteresowania na forum;

	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; • podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; • podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych
ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	<ul style="list-style-type: none"> • odgrywa różne role zawodowe w zabawie; • podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; • opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach); • omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; • opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; • posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.
RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; • wskazuje treści, których lubi się uczyć; • wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.
PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; • planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu; • próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Szkoła Podstawowa w Ujanowicach Klasy IV - VI

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Cele szczegółowe (obszary) i realizację treści programowych przedstawia poniższa tabela:

Obszar	Uczeń
POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	<ul style="list-style-type: none"> • określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje; • wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; • prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.
ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki, ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach; • opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka; • podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe; • posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; • wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.
RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny
PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO -ZAWODOWYCH	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych; • planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; • próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Szkoła Podstawowa klasy VII - VIII

Cele ogólne

- zdiagnozowanie predyspozycji, potrzeb i możliwości uczniów w zakresie dalszego kształcenia.
- wyzwalanie własnej aktywności ucznia w kierunku samopoznania, odkrywanie zainteresowań, uzdolnień, rozpoznawanie swego usposobienia i temperamentu pod kątem predyspozycji do wykonywania różnych zawodów.
- rozwijanie umiejętności samooceny i możliwości wykorzystania tej umiejętności.
- rozwijanie umiejętności komunikacji, pracy w zespole i autoprezentacji.
- doskonalenie umiejętności podejmowania decyzji i odpowiedzialności za siebie i swoje decyzje.
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec dalszej edukacji i zdobywania kwalifikacji zawodowych.
- wskazanie i zrozumienie znaczenia stanu zdrowia i warunków psychofizycznych w związku z wymaganiami do pracy w konkretnym zawodzie.

- wyposażenie uczniów w wiedzę o interesujących ich zawodach, o czynnościach i warunkach pracy dla konkretnego zawodu.
- kształtowanie umiejętności określania swoich celów życiowych, mocnych i słabych stron.
- zmacnianie poczucia własnej wartości poprzez wyłonienie pozytywnych stron osobowości.
- zapoznanie uczniów ze strukturą szkolnictwa, systemami naboru do szkół ponadpodstawowych.
- wskazanie dróg dalszego kształcenia.

Przewidywane osiągnięcia uczniów

1. Zbudowanie dobrych relacji z grupą rówieśniczą.
2. Poznanie swoich mocnych i słabych stron.
3. Uzyskanie informacji o szkołach ponadpodstawowych – liceach, technikach, szkołach branżowych.
4. Przygotowanie się do podjęcia decyzji edukacyjnych i zawodowych.
5. Nabycie umiejętności sporządzenia CV i Listu motywacyjnego.
6. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania potrzeb rynku pracy.

Cele szczegółowe (obszary) i realizację treści programowych przedstawia poniższa tabela

Obszar	Uczeń:
Świat zawodów i rynek pracy.	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; • porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; • wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; • uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; • analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy; • wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową; • dokonuje autoprezentacji
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; • analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; • charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; • określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; • określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; • identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki

	<p>edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów</p>
<p>Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; • określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; • identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; <p>planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów</p>

6. Sposoby realizacji treści programowych.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole i przedszkolu zgodnie z programem doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, w ramach działań WSDZ:

- 1) w oddziałach przedszkolnych na zajęciach edukacyjnych wychowania przedszkolnego prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;
- 2) w klasach I-VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- 3) w klasach VII i VIII na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego (lekcje przedmiotu doradztwa zawodowego w wymiarze minimum 10 h na rok);
- 4) w klasach I-VIII na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 5) w klasach I-VIII na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się klasą, (minimum 5 w roku szkolnym);
- 6) w klasach I -VIII podczas zajęć dodatkowych, w tym zajęć wyrównawczych, zajęć dla uczniów szczególnie uzdolnionych;
- 7) w oddziałach przedszkolnych i w klasach I-VIII w ramach wizyt zawodoznawczych mających na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.
- 8)

7. Monitorowanie i ewaluacja systemu doradztwa

W trakcie realizacji treści i zadań związanych z doradztwem zawodowym nastąpi monitorowanie systemu, a w razie potrzeby modyfikacja systemu doradztwa zawodowego.

Ewaluacja WSDZ jest niezbędna, aby działania realizowane w ramach WSDZ były adekwatne do potrzeb i efektywne. Ewaluacja prowadzona będzie poprzez:

- okresowe spotkania osób realizujących działania związane z doradztwem zawodowym w szkole, w tym orientacji zawodowej, poświęcone m.in. omawianiu skuteczność podejmowanych działań;
- śledzenie losów absolwentów,
- obserwację zajęć grupowych i indywidualnych,

- sprawozdanie z realizacji zadań Wewnętrzny System Doradztwa w danym roku szkolnym. (ilość prowadzonych zajęć, efekty, wnioski, rekomendacje).

8. Uwagi końcowe

WSDZ został przedstawiony na zebraniu Rady Pedagogicznej i podczas zebrania z rodzicami . Za jego sukces realizacyjny odpowiadają nie tylko nauczyciele, doradca zawodowy, wychowawcy, pedagog, psycholog i dyrekcja, ale także uczniowie i ich rodzice.

W przypadku konieczności zmian w WSDZ koordynator doradztwa w szkole jest zobowiązany do ich opracowania we współpracy z zespołem zadaniowym, powołanym w tym celu przez dyrektora.

WSDZ został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Pedagogicznej Nr z dnia

Rada Rodziców została zapoznana z treścią WSDZ w dniu

.....
(Szkolny koordynator – doradca zawodowy)

.....
(Dyrektor szkoły)

.....
(Miejscowość, data)

